

A NONVERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ VÁLTOZÁSA A FEJLESZTŐ E-BIBLIOTERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK SORÁN HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ 6. OSZTÁLYOS TANULÓK KÖRÉBEN

Gulyás Enikő, Kis-Tóth Lajos, Racsko Réka
Eszterházy Károly Főiskola

Kulcsszavak: fejlesztő e-biblioterápia; osztálytermi kísérlet; videós interakcióelemzés

A fejlesztő biblioterápiával kapcsolatos kutatások száma Magyarországon az elmúlt években kezdett el növekedni (Béres, 2014; Gulyás, 2014), ugyanakkor nemzetközi viszonylatban is hiányoznak a miénkhöz hasonló kiterjedt vizsgálatok, amelyek lehetővé teszik az azonos tematika szerint haladó csoportokban történő változások detektálását a fejlesztő biblioterápiás és fejlesztő e-biblioterápiás csoportokban. A fejlesztő e-biblioterápia (Gulyás, 2015) a kreatív IKT-eszközhasználat és a digitális történetmesélés (Lambert, 2009, 2012; Lundby, 2008; Robin, 2008;) elveit is alkalmazza. A vizsgálat célja az volt, hogy mérhetővé tegyük a fejlesztő biblioterápiás és fejlesztő e-biblioterápiás foglalkozások okozta változásokat a gyerekek metakommunikációs jelzéseiben. A többcsoportos osztálytermi kísérlet 2015 szeptemberében és októberében zajlott 6. osztályosok körében, a tíz iskola kiválasztása szakértői mintavétellel, a gyerekek (N=80) kiválasztása az adott iskolán belül véletlenszerű mintaválasztással (Sántha, 2006) történt. A vizsgálat a táblagépes eszközhasználat változója alapján előidézett randomizált kísérlet (Csíkos, 2012). A kísérlet során több mérőeszközt (Thomas–Kilmann-féle konfliktuskezelési kérdőív, Coopersmith-féle önértékelési kérdőív, videónapló) használtunk, jelen előadásunkban csak a megfigyelés eredményeit mutatjuk be. A videós interakcióelemzést a Noldus Observer XT program segítségével végeztük strukturált megfigyelési szempontok alapján. A kutatási eredmények megbízhatóságát két módszerrel biztosítottuk: a kódolás során konkrét megfigyelési egységeket detektáltunk, valamint interkódolást és funkcionális validitást alkalmaztunk. Kutatásunk hipotézise az volt, hogy a beavatkozási csoportokban részt vevő diákok metakommunikációs jelzései azt mutatják, hogy a foglalkozások előrehaladtával nyitottabbak (kevesebb alkalommal jelenik meg a karba tett kéz, keresztbe tett láb, mosoly), valamint a foglalkozást vezetőik metakommunikációs jelzései azt mutatják, hogy a foglalkozások előrehaladtával nyitottabbak (kevesebb alkalommal jelenik meg a karba tett kéz, keresztbe tett láb, több alkalommal a mosoly). A megbízhatóság ($\kappa=0,8$) ellenőrzését követően, az adatok elemzése során, a metakommunikációs jelzések vizsgálatára a videós interakcióelemzés megfigyelési eredményeit vettük alapul. A fejlesztő biblioterápián és a fejlesztő e-biblioterápián résztvevők nonverbális jelzéseinek megfigyelt gyakoriságát hasonlítottuk össze a 2. és a 6. foglalkozáson. A két minta szórásai különbözőek voltak ($F=4,07$, $p=0,03$), így Welch-próbával hasonlítottuk össze az átlagokat, ami alapján szignifikáns a különbség ($t=-1,51$, $p>0,05$), különös tekintettel a 6. foglalkozásra. Az eredmények alapján a fejlesztő e-biblioterápia során megvalósuló aktív tevékenységeknek (kreatív médiahasználat, tartalomlétrehozás) jelentős a szerepük a nonverbális jelzések tekintetében is.